

INFORMACIJA

O PREUZIMANJU ZAJEDNIČKIH OBAVEZA ZA ZAVRŠETAK PREGOVORA SA EVROPSKOM UNIJOM DO KRAJA 2026. GODINE

Na referendumu održanom 21. maja 2006. godine obnovljena je nezavisnost Crne Gore, nakon čega su, između ostalih, uslijedila priznanja nezavisne Crne Gore od strane država članica EU.

Crna Gora je 15. oktobra 2007. godine u Luksemburgu potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), koji je nakon ratifikacija od strane zemalja članica EU na snagu stupio 1. maja 2010. godine.

Savjet EU je 30. novembra 2009. godine donio odluku o ukidanju viza za Crnu Goru, Makedoniju i Srbiju, kojom je građanima ovih zemalja omogućeno da bez viza putuju u svih 25 država članica koje pripadaju Šengen zoni – 22 države članice EU i četiri zemlje koje nijesu dio EU (Island, Norveška, Švajcarska i Lihtenštajn).

Crna Gora je 15. decembra 2008. godine podnijela zahtjev za članstvo u EU. Crnoj Gori je 22. jula 2009. godine dostavljen Upitnik Evropske komisije sa pitanjima iz svih oblasti pravne tekovine EU, a odgovori na Upitnik su predstavljali osnovu za ocjenu Komisije o spremnosti Crne Gore da preuzme obaveze koje nameće članstvo u EU. Nakon pozitivnog mišljenja Evropske komisije, 17. decembra 2010. godine, Evropski savjet je Crnoj Gori odobrio status kandidata za članstvo u EU.

Pristupni pregovori sa Crnom Gorom započeli su 29. juna 2012. godine, a nakon osam godina pristupnih pregovora, otvorena su sva 33 poglavlja, od kojih su 3 privremeno i zatvorena.

Nadalje, 44. Vlada Crne Gore se čvrsto opredijelila da postane sljedeća članica Evropske unije i da zbog navedenog ubrza pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

Pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji i realizaciju planirane aktivnosti treba definisati tako da prate prioritete Evropske komisije u narednom periodu, dok evropska integracija može biti definisana kao prioritet Vlade kojim se podstiče razvoj u svim segmentima društva.

Tokom 2024. godine usvojeni su zakoni, koji su omogućili da Crna Gora dobije pozitivan Izvještaj o ispunjenosti prelaznih mjerila u oblasti vladavine prava u Poglavljima 23 i 24, a što će za rezultat imati privremeno zatvaranje 4 poglavlja do kraja 2024. godine.

Imajući u vidu navedeno, Vlada Crne Gore je planirala da tokom 2025. i 2026. godine pruži punu posvećenost unapređenju pregovora Crne Gore sa Evropskom unijom kako bi se na taj način unaprijedila efikasnost rada i ispunjavanje obaveza preuzetih iz evropske agende.

Prepoznajući namjeru da se pregovori sa Evropskom unijom završe do kraja 2026. godine, Vlada Crne Gore smatra da posebnu pažnju treba usmjeriti na dalju saradnju sa svim partijama u Skupštini Crne Gore na sljedećim principima:

- obaveza ispunjavanja evropske reformske agende;
- transparentnost i javna odgovornost;
- fokus na državno jedinstvo, poseban tretman polarizujućih pitanja;
- dobrosusjedski odnosi i odnosi sa državama članicama EU.

Takođe, potrebno je otvoriti poseban dijalog sa akademskom zajednicom, nevladinim sektorom i medijima koji predstavljaju važne partnere u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Budući da navedeno predstavlja završan korak ka realizaciji strateškog cilja Crne Gore, potrebno je da se obaveze Crne Gore prilikom pristupanja Evropskoj uniji posmatraju kao zajedničke i od državnog interesa, bez politizacije, a u dobroj namjeri zajedničkog djelovanja da se navedeni pregovori završe u predviđenom roku i da Crna Gora postane punopravna članica Evropske unije.

Stoga, imajući u vidu državni interes, Vlada Crne Gore je pristupila usvajanju Platforme "Barometar 26" koja je data u nastavku ove informacije.

Platforma „Barometar 26“

Preuzimanje zajedničke obaveze za završetak pregovora sa EU do kraja 2026. godine

UVOD

Polazeći od Ustava i načela kojima se štite slobode i prava svih građana u demokratskoj i suverenoj državi Crnoj Gori, bez diskriminacije bilo koga, ovaj dokument afirmiše zajedničku obavezu ključnih parlamentarnih političkih aktera u Crnoj Gori da sarađuju u cilju uspješnog zaključivanja pregovora o pristupanju EU do kraja 2026. godine. Ovo je javni izraz zrelosti crnogorskog društva, kao i odlučnosti političkih partija da daju prioritet državnom interesu u odnosu na partijski, pružajući podršku svim reformama potrebnim za završetak pregovora sa EU. Potpisnici prepoznaju jedinstvenu priliku za Crnu Goru koju pruža trenutni zamah politike proširenja EU. Osjetljiva, društveno-polarizujuća pitanja koja bi mogla predstavljati digresije i političke slijepe ulice, odnosno pitanja koja bi odvušla fokus sa procesa pristupanja EU – neće se aktualizovati u parlamentarnom diskursu bez širokog društvenog konsenzusa koji se može artikulirati kroz mehanizam razrješenja.

OSNOVNI PRINCIPI

1. Obaveza ispunjavanja evropske reformske agende:

Svi potpisnici, bez obzira na političke ili ideološke razlike, obavezuju se da podrže ispunjavanje obaveza iz evropske agende neophodnih za privremeno zatvaranje svih pregovaračkih poglavlja do kraja 2026. godine, u skladu sa Mapom puta koju je izradila Vlada Crne Gore. Svi potpisnici se takođe obavezuju da podrže predložene reforme i zakonodavne inicijative pripremljene u skladu sa procedurom konsultacija sa Evropskom komisijom, kako bi se pristupni pregovori sa EU završili na vrijeme.

2. Transparentnost i javna odgovornost:

Svi potpisnici su saglasni da promovišu političku atmosferu dijaloga, saradnje i kompromisa, na način što će razmjenjivati relevantne informacije o tekućim reformama iz evropske agende između izvršne i zakonodavne vlasti, uključujući i opoziciju. Političke partije se obavezuju na konstruktivne javne rasprave o reformama vezanim za EU, izbjegavajući retoriku koja bi mogla dovesti u zabludu ili izazvati podjele u vezi sa procesom pristupanja EU.

3. Fokus na državno jedinstvo, poseban tretman polarizujućih pitanja:

Potpisnici se obavezuju da će se fokusirati na državno jedinstvo i saradnju u oblasti EU integracija, ostavljajući polarizujuća pitanja koja bi mogla ugroziti proces pristupanja Crne Gore u EU posebnom mehanizmu razrješenja tih pitanja. Takva pitanja uključuju identitetske teme i druga pitanja koja mogu izazvati etničke ili vjerske tenzije, ili destabilizovati nacionalnu bezbjednost Crne Gore. Posebni mehanizam uključuje radne grupe kao i skupštinske odbore gdje će se date teme obrađivati, uz ekspertsku podršku akademske zajednice, kao i političku potporu svih parlamentarnih stranaka, pri čemu će se tražiti kompromisi koji bi zadovoljili sve reprezentativne identitetske grupacije u Crnoj Gori, i samim tim doprinijeli dodatnoj stabilizaciji i koheziji našeg društva. Mehanizam bi se detaljno opisao pravilnikom koji bi bio jednoglasno usvojen na prvom sastanku predsjednika parlamentarnih partija. Kvartalno bi se

ponavljao sastanak u istom formatu oko praćenja dinamike sprovođenja neophodnih reformi.

4. Dobrosusjedski odnosi i odnosi sa državama članicama EU:

Svi potpisnici se obavezuju da će promovisati regionalnu saradnju i pozitivne bilateralne odnose sa državama članicama EU. Takođe, potpisnici su saglasni da će se uzdržati od bilo kakvih postupaka koji bi mogli narušiti dobrosusjedске odnose ili odnose sa državama članicama EU.

Potpunim poštovanjem osnovnih principa ovog dokumenta, potpisnici prepoznaju jedinstvenu priliku koju pruža trenutni zamah politike proširenja EU i potvrđuju svoju posvećenost održavanju snažnog političkog fokusa na reforme vezane za EU, u najboljem interesu svih građana Crne Gore.